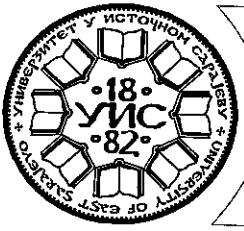

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

**ПРАВИЛНИК
О
СТУДИРАЊУ НА ПРВОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈА НА
УНИВЕРЗИТЕТУ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ**

**јул 2018. године
Источно Сарајево**

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO

Вука Караџића бр. 30 71123 Источно Сарајево, Република Српска, БиХ
30 Vuka Karadzica St. 71123 Istočno Sarajevo, Republic of Srpska, BiH
ЈИБ: 4400592530000; ПДВ број: 400592530000
телефон/phone: +387 57 320 330; 320-150; 340 464 факс/fax: +387 57 320 330
email: univerzitet@ues.rs.ba http://www.ues.rs.ba

На основу члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16 и 31/18) и члана 34. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, Сенат Универзитета на XLIX сједници одржаној дана 12.07.2018. године, донио је

ПРАВИЛНИК О СТУДИРАЊУ НА ПРВОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о студирању на првом циклусу студија на Универзитету у Источном Сарајеву ближе се уређују организација и извођење студија првог циклуса, трајање студија, статус студента, вредновање рада студената, поступак испитивања и оцјењивања, услови и поступак провођења завршног рада, додјељивање диплома, издавање исправа о студијама, као и друга релевантна питања од значаја за остваривање студија првог циклуса на Универзитету у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Студије првог циклуса на Универзитету организују се и остварују у складу са правилима студирања заснованим на Европском систему преноса и акумулације бодова (European Credit Transfer System –ECTS).

II ОРГАНИЗАЦИЈА СТУДИЈА

Трајање студија

Члан 3.

- (1) Универзитет, односно факултети/академије организују и изводе академске студије првог циклуса из научних, умјетничких и стручних области за које су лиценцирани/акредитовани.
- (2) Студијски програми подијељени су на студијске године и семестре.
- (3) У складу са ECTS, обим студијског програма износи 60 ECTS бодова у једној студијској години, односно 30 ECTS бодова у једном семестру.
- (4) Број бодова за појединачни предмет одређује се према броју часова наставе (теоријске или практичне, вјежби, семинара и слично) и времена за учење код припреме за провјеру знања и оцјењивање (тестови, колоквијуми, завршни испити).

Члан 4.

- (1) Студије првог циклуса високог образовања трају три или четири студијске године.
- (2) У складу са Европским системом преноса бодова (ECTS) студије првог циклуса у трајању од три студијске године вреднују се са 180 ECTS бодова, док се студије првог циклуса у трајању од четири студијске године вреднују са 240 ECTS бодова.

(3) Изузетак од става 1. и 2. овог члана јесу студије медицине и студије стоматологије које се изводе као интегрисане студије које обухватају први и други циклус студија. Студије медицине и стоматологије трају шест студијских година и вреднују се са 360 ECTS бодова.

Члан 5.

- (1) Настава на Универзитету организује се и изводи у току академске године.
- (2) Академска година, у правилу, почиње 1. октобра и траје 12 календарских мјесеци.
- (3) Студијска година се организује у два семестра, где се у сваком семестру планира по 15 (петнаест) седмица наставе (зимски и љетни семестар), што значи укупно 30 (тридесет) седмица годишње током којих студент прати наставу у виду: предавања (П), вјежби (В), семинара (С), стручне праксе (СП), теренске наставе (ТН), итд. Преостале седмице предвиђене су за одржавање других облика наставе у виду групних консултација, завршавање појединачних студијских обавеза, завршних испита и паузе између семестара.
- (4) Почетак зимског и љетњег семестра за сваку академску годину утврђује се одлуком Сената Универзитета којом се усваја академски календар за текућу академску годину.

Члан 6.

- (1) Наставним планом студија на првом циклусу утврђује се најмање 20, а највише 25 часова наставе седмично.
- (2) Изузетак од одредбе из става 1. овог члана представљају студијски програми за чију је међународну упоредивост неопходан већи број часова наставе седмично, за које високошколска установа која их изводи, може поднijети Министарству просвјете и културе РС, захтјев за добијање сагласности за повећање броја часова.
- (3) Један наставни час траје 45 минута.
- (4) Реализација наставног плана и програма првог циклуса студија одвија се у складу са академским календаром и распоредом наставе.

Структура студијског програма

Члан 7.

- (1) Студијски програм је скуп обавезних, изборних и факултативних предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.
- (2) Студијским програмом утврђују се:
 - а) назив и циљеви студијског програма,
 - б) модел студијског програма,
 - в) област образовања којој припада студијски програм,
 - г) врста студија и исход процеса учења,
 - д) научни, умјетнички и стручни назив,
 - ђ) услови за упис на студијски програм,
 - е) листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем,
 - ж) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
 - з) трајање студија и потребно вријеме за извођење појединачних облика студија,
 - и) предвиђени број часова за појединачне предмете и њихов распоред по годинама,
 - ј) бодовна вриједност сваког предмета исказана ECTS бодовима,
 - к) бодовна вриједност завршног рада исказана ECTS бодовима,
 - л) услови уписа студента у сlijedeći семестар, односно сlijedeћу годину студија, те предуслови за упис појединачних предмета и групе предмета,
 - љ) начин избора предмета из других студијских програма,
 - м) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија и
 - н) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

(3) Наставним планом се утврђује трајање студија, наставни предмети и њихов распоред по семестрима и годинама, те број часова за разне облике наставе.

Члан 8.

(1) Подаци о предмету садрже:

- а) назив предмета и одговарајућу шифру за лакшу идентификацију предмета;
- б) друге облике наставе намирењене стицању и усавршавању професионалних знања и вјештина (семинари, тематске клинике, дебатни часови, практични рад, теренски рад и друго);
- в) кратак опис програма предмета који омогућава разумевање његове садржине од стране студената и других потенцијалних партнера;
- г) опис потребних предзнања са навођењем обавезних предмета које треба претходно положити;
- д) процјену постављених циљева и листе стручне литературе;
- ђ) назнаку о обавезним и изборним предметима;
- е) име(на) наставника и сарадника;
- ж) дужину трајања наставе - годину студија, семестар, број часова седмично, мјесто предмета у укупном прегледу (дијаграм структуре студија);
- з) наставне методе и савлађивање градива - предавања, консултације, вјежбе, лабораторијске вјежбе, семинари, теренски рад и слично, са бројем седмичних часова и укупном броју седмица трајања одређене активности;
- и) начин полагања и трајања испита - облици провјере знања током наставе, њихова учесталост и вредновање практичног рада и других облика индивидуалног рада (семинарски радови, пројекти и друго), начин и термини полагања испита;
- ј) посебну назнаку предмета на којим се настава изводи на неком од страних језика;
- к) ECTS бодове предвиђене за одређени предмет, у складу са општим поставкама ECTS-a, уз назнаку броја бодова за битне активности предвиђене програмом предмета (лабораторијски рад, теренски рад, итд.).

Услови уписа

Члан 9.

(1) Упис кандидата обавља се на основу јавног конкурса који објављује Универзитет у роковима утврђеним законом.

(2) Право пријаве на конкурс за упис студената на студијске програме првог циклуса студија имају сва лица која су завршила четврогодишњу средњу школу у Републици Српској, Брчко Дистрикту и Федерацији Босне и Херцеговине, као и лица која су средњу школу завршила у иностранству.

(3) Докази о завршеној средњој школи, свједочанства и дипломе стечени у иностранству подлијежу обавези ностирификације коју врши Министарство просвјете и културе РС.

(4) Поступку ностирификације не подлијежу свједочанства и дипломе стечене у Републици Србији, сходно Споразуму о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник РС” број 79/05).

Члан 10.

(1) Кандидат се уписује на одређени студијски програм на конкурентској основи, узимајући у обзир:

- успјех у претходном образовању,
- врсту претходног образовања,
- резултате постигнуте на пријемном испиту,
- резултате постигнуте на испиту за провјеру склоности и способности и
- друге резултате значајне за упис кандидата.

(2) Редослијед кандидата за упис на први циклус студија, утврђује се на основу критеријума из става 1. овог члана, а сходно укупном броју бодова остварених кроз резултате у претходном образовању (просјечна оцјена из свих предмета четврогодишње средње школе множи се са бројем 10, максимално 50 бодова), резултата постигнутих на пријемном испиту, односно на

испиту за провјеру склоности и способности (максимално 50 бодова). Укупно по оба основа, могуће је остварити максимално 100 бодова.

(3) Услови пријемног испита, односно услови испита за провјеру склоности и способности и начин полагања садржани су у јавном конкурсу за упис студената.

(4) Факултет/академије општим актом могу утврдити детаљније критеријуме за упис у складу са специфичностима студијског програма који изводе, који не могу бити у супротности са Законом, Статутом Универзитета и овим правилником.

(5) Провођење пријемног испита, односно испита за провјеру склоности и способности, те рангирање кандидата за упис на студијски програм, проводи комисија коју рјешењем именује декан факултета/академије.

(6) Право на упис стиче кандидат који је рангиран у оквиру одобреног броја студената за упис на прву годину студија, у одговарајућој академској години.

(7) Ранг листа кандидата објављује се на интернет странице и огласној табли факултета/академије и интернет странице Универзитета.

(8) Кандидати за упис на студијски програм првог циклуса студија могу поднијести приговор на поступак рангирања. Приговор се подноси декану организационе јединице у писаној форми, у року од 24 сата од објављивања ранг листе. Декан рјешава по приговору кандидата у року од два дана, при чему је одлука по приговору коначна.

(9) Кандидат који је остварио право на упис, а у предвиђеном року није извршио упис, губи право уписа, а, умјесто њега, право на упис стиче сљедећи кандидат на ранг листи.

(10) У случају истог укупног броја бодова два или више кандидата, предност има кандидат са већим бројем бодова оствареним на пријемном испиту или испиту за провјеру склоности и способности.

Члан 11.

(1) Ранг листе кандидата за упис на прву годину првог циклуса студија комисије факултета/академија из члана 10. став 5. овог правилника достављају централној комисији за упис студената на прву годину првог циклуса студија, која се формира на нивоу Универзитета.

(2) Централну комисију из става 1. овог члана именује ректор Универзитета својим рјешењем.

(3) Комисија факултета/академија из члана 10. став 5. овог правилника дужна је да централној комисији достави ранг листу из става 1. овог члана у року од 24 часа од формирања исте.

(4) У случају измене ранг листе у поступку по приговору из члана 10. став 8. овог правилника, факултет/академија је у обавези да централној комисији за упис студената достави измијењену ранг листу и у прилогу исте одлуку по приговору.

(5) На бази достављених ранг листи централна комисија за упис сачињава обједињени извјештај о резултатима пријемног испита, односно испита за провјеру склоности и способности и исти доставља Сенату Универзитета.

Организација наставе

Члан 12.

(1) Студенти су обавезни да похађају предавања, семинаре и остале видове наставе у складу са њиховим статусом.

(2) Присуство свим видовима наставе је обавезно за студенте и о њему воде евидентију одговорни наставници и сарадници и сам студент, на основу које студент по одслушаном семестру добија потпис од предметног наставника.

(3) У току семестра студент може одсуствовать највише 20% од укупног фонда сати за сваки облик наставе по једном предмету.

(4) Студент који изостане са наставе више од 20% од укупног фонда сати у току семестра губи право на потпис предметног наставника.

(5) Студент стиче право уписа наредног семестра, ако је сакупио све потписе из наставних предмета које је одслушао и овјерио претходни семестар.

- (6) Изузетно, од става 5. овог члана, у оправданим случајевима, студенту којем недостаје потпис наставника, на његов захтјев може се одобрити овјера претходног семестра и упис наредног семестра.
- (7) Захтјев за одобравање овјере претходног семестра и упис наредног семестра из става 6. овог члана студент подноси декану факултета/академије.
- (8) Уз захтјев за одобравање овјере претходног семестра и упис наредног семестра студент је обавезан приложити релевантну документацију којом доказује оправданост случаја из става 6. овог члана.
- (9) Декан, у случају основаности захтјева, доноси рјешење којим се студенту одобрава овјера претходног семестра и упис наредног семестра.
- (10) Уколико се утврди неоснованост захтјева, декан доноси рјешење о одбијању захтјева.
- (11) Против рјешења декана дозвољен је приговор предметног наставника и студента научно-наставном вијећу факултета, односно умјетничко-наставном вијећу академије, у року од 15 дана од пријема рјешења.
- (12) Одлука научно-наставног вијећа факултета, односно умјетничко-наставног вијећа академије по приговору је коначна.

Члан 13.

- (1) Настава се изводи према утврђеном распореду часова.
- (2) Факултети/академије су дужни да распоред часова објаве најкасније 10 (десет) дана прије почетка наставе.
- (3) Предметни наставник је обавезан да, у складу са студијским програмом, за сваки наставни предмет утврди план рада који укључује термине и начин провјере знања (тестове, пројекте и сл) и остale облике индувидуалног рада студената (семинари, пројекти, задаће и др.), водећи при томе рачуна да сви наведени облици активности и обавеза студената буду усаглашени са утврђеним оптерећењем студената.
- (4) План рада из претходног става предметни наставник је дужан да достави продекану за наставу, најкасније 14 (четрнаест) дана прије почетка предавања.
- (5) Предметни наставник је дужан да на почетку наставе упозна студенте са основном литературом коју ће студент користити за полагање испита, а која се по могућности објављује на интернет страницама факултета/академије.

Члан 14.

- (1) У оквиру наставног процеса организују се и консултације, хоспитације, рад у фону лабораторији и лабораторији, рад у медијатеци или рачунарском центру, рад у читаоници и библиотеци факултета/академије, индивидуално и/или групно учествовање у стручним и научним пројектима и/или истраживањима и други повремено организовани облици наставе.
- (2) На лични захтјев, вијеће организационе јединице може студенту одобрити факултативно слушање неких предмета, уколико оцјени да за то постоје организационе могућности. Евиденција о факултативно положеним испитима, поред испитног записника и пријаве, води се у матичној књизи и додатку дипломи, у оквиру тачке 6.1, додатне информације о студенту.

Члан 15.

- (1) Термини полагања завршних испита морају бити утврђени на такав начин да два испита из истог семестра не могу бити организована у једном дану, о чему се стара продекан за наставу факултета/академије.
- (2) Колоквијуми се организују у терминима утврђеним за извођење наставе из предмета из којих је предвиђено полагање колоквијума.

Члан 16.

- (1) Задаци предвиђени за индивидуални рад студента (семинарски, домаћи, графички, пројекти и друго), морају бити равномјерно распоређени у току семестра. Укупни обим ових задатака мора бити усаглашен са оптерећењем предвиђеним на предмету, сагласно ECTS.
- (2) Наставник је дужан у току наставе, израде самосталних задатака и припреме провјере знања, помоћи студентима организовањем консултација. Термини и вријеме за консултације требају бити усклађени са наставом и информације о истим доступне студентима (путем интернет странице или огласне табле).
- (3) Промјена распореда часова и плана рада у току наставе, у правилу није допуштена. Ако се укаже потреба за промјеном (због болести наставника и других оправданих разлога), продекан за наставу одобрава и одређује промјену.
- (4) О промјени из става 3. овог члана студенти морају бити на адекватан начин и благовремено обавјештени.

Члан 17.

- (1) Настава на Универзитету се изводи у одговарајућим просторима Универзитета и просторима наставних база Универзитета у току радне седмице.
- (2) Поједини облици наставе могу се организовати у форми “учења на даљину”, али се испити морају одржавати у сједишту факултета/академије наведеним у дозволи за рад.
- (3) Практични рад и стручна пракса могу се организовати и изводити као саставни дио редовне наставе или као засебна цјелина.

Члан 18.

- (1) Одговорни наставник и студент воде комплетну евиденцију наставних активности.
- (2) На крају сваког семестра, овјерава се индекс студента.

Опредјељивање за изборне предмете

Члан 19.

- (1) Студент се приликом уписа године опредјељује за изборне предмете које жели да слуша и полаже у наредној академској години.
- (2) Студентима се обезбеђују информације о карактеру изборног предмета за који се опредјељују на почетку академске године, те информације о објективним могућностима извођења наставе из изборних предмета у погледу минималног броја студената који ће их похађати.
- (3) Избор предмета врши се на начин да је укупан збир ECTS по семестру 30, односно 60 ECTS за годину.
- (4) По истеку термина предвиђених за пријављивање изборних предмета, формирају се спискови студената по предметима за наредну студијску годину и објављују на огласној табли и интернет страницама факултета/академије за сваки студијски програм и предмет.
- (5) Изборни предмети које је студент пријавио не могу се мијењати у току академске године.
- (6) Факултети/академије Универзитета задржавају право да на почетку академске године, донесу одлуку о утврђивању изборних предмета студијских програма за које ће се организовати настава, на основу интересовања кандидата и расположивих ресурса.

Упис студијске године

Члан 20.

- (1) Студент стиче услов за упис наредне студијске године у складу са одредбама Закона о високом образовању.
- (2) У случају да студент не испуни услове за упис наредне године студија, обновља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија до броја ECTS које је остварио

у претходној години студија. Захтјев за остваривање овог права, подноси се декану факултета приликом обнове године.

(3) Факултет/академија, за студента из става 2. овог члана утврђује испите које може слушати и полагати, о чему води посебну евиденцију.

(4) Подаци уписаны у евиденцију из става 3. овог члана, уписују се у студентску књижицу (индекс) и матичну књигу након што студент упише годину студија за коју је вођена евиденција.

Обнова студијске године

Члан 21 .

(1) Приликом обнове студијске године, у случају измене наставног плана или садржаја студијског програма, студент који обнавља годину, обавезан је прихватити настале измене.

(2) При обнови студијске године, студент може промијенити изборне предмете у оквиру уписаног студијског програма односно модула.

Евалуација наставе

Члан 22.

(1) Праћење успјешности наставног процеса спроводи се анкетирањем студената, као дијела редовног надзора у погледу оцењивања наставе, студијских програма, професора, сарадника и њихових предавачких способности.

(2) Анкета је анонимна.

(3) За спровођење анкете одговорни су Комитет за осигурање квалитета, универзитетска канцеларија за осигурање квалитета и координатор за осигурање квалитета факултета/академије.

III ПРАВИЛА О СТАТУСУ СТУДЕНТА

Статус студента

Члан 23.

(1) Статус студента стиче се уписом на одговарајући студијски програм и закључивањем уговора о студирању.

(2) Студент приликом уписа може стећи један од следећих статуса:

а) редован студент,

- студент чије се студије финансирају из буџета Републике Српске

- студент који суфинансира своје школовање

- студент који самофинансира своје школовање

б) ванредан студент,

в) студент страни држављанин.

(3) Студент је обавезан регулисати свој статус у свакој академској години:

а) уписом године или апсолвентског стажа,

б) обновом године или апсолвентског стажа,

в) мировањем статуса студента.

(4) Статус студента престаје под условима утврђеним Законом о високом образовању и Статутом Универзитета.

(5) Лице којем је престао статус студента, може поново стећи статус студента под условима и на начин прописан Статутом Универзитета.

Статус студента врхунског спортисте и умјетника

Члан 24.

Студенту који има званично верификован статус врхунског спортисте, врхунског умјетника и слично може се одобрити савладавање студијског програма под посебним условима, које утврђује Сенат Универзитета.

Статус студента са инвалидитетом

Члан 25.

- (1) Студент са инвалидитетом има право на ментора, те праћење наставе и полагање испита на начин прилагођен његовим могућностима, као и равноправно укључење у све процесе на Универзитету који се тичу студената. Доказ да се ради о лицу са инвалидитетом, студент је дужан доставити приликом пријаве за упис на студије, односно уколико је до инвалидитета дошло у току студија након утврђивања инвалидитета од стране надлежног органа.
- (2) Одлуком декана факултета/академије, одређује се начин студирања и полагања испита, зависно од врсте и степена инвалидитета, појединачно за сваког студената.

Мировање статуса студента

Члан 26.

- (1) Права и обавезе студента могу мировати.
- (2) Студенту се одобрава мировање права и обавеза у следећим случајевима:
- а) теже болести,
 - б) упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест мјесеци,
 - в) његе дјетета до годину дана живота,
 - г) одржавања трудноће,
 - д) вршења руководних функција у студентском представничком тијелу и
 - ђ) у другим оправданим случајевима, који се цијене у сваком конкретном случају.
- (3) Мировање права и обавеза студенту се одобрава на лични захтјев. Уз захтјев за мировање права и обавеза, студент је обавезан приложити релевантну документацију којом доказује постојање разлога из става 2. овог члана.
- (4) Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања мировања, на почетку академске године, односно, у случају наступања разлога након уписане године, по наступању разлога за мировање статуса.
- (5) Уколико разлози за мировање трају дуже од једне академске године, студент је дужан да захтјев за мировање статуса поднесе за наредну академску годину.
- (6) Декан факултета/академије, у случају основаности захтјева, доноси рјешење којим се студенту одобрава мировање права и обавеза.
- (7) Уколико се утврди неоснованост захтјева, декан доноси рјешење о одбијању захтјева.
- (8) Против рјешења декана дозвољен је приговор научно-наставном, односно умјетничко-наставном вијећу, у року од 15 дана од пријема рјешења.
- (9) Одлука научно-наставног, односно умјетничко-наставног вијећа по приговору студента је коначна.
- (10) По престанку разлога због којих је затражио мировање, студент наставља студије према важећем студијском програму.

Промјена студијског програма

Члан 27.

- (1) Студенту се може омогућити препис са једног студијског програма на други, у складу са одобреним уписним квотама.
- (2) Право на промјену студијског програма може се остварити прије почетка наставе. Уз захтјев за промјену студијског програма, студент доставља увјерење о положеним испитима, наставни план и програм и исписницу са претходног студијског програма.
- (3) Признавање испита врше одговорни наставници, упоређујући програмске садржаје.
- (4) Одлuku о препису и признатим испитима доноси декан факултата/академије.

Члан 28.

Студенту који је положио испит на другом студијском програму, признаје се положени испит, ако по свом садржају и обиму најмање у износу 80% одговара предмету на наставном плану и програму на који се преписује, што се доказује документима предвиђеним ECTS правилима.

Члан 29.

Признавањем испита, признаје се и оцјена којом је студент оцијењен на испиту, односно, број ECTS дефинисан наставним планом и програмом на који се студент преписује.

Мобилност студената

Члан 30.

Мобилност студената уређена је Правилником о међународној размјени академског и административног особља и студената.

IV ВРЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНТА

Праћење рада студента

Члан 31.

- (1) Рад и знање студента прати се и оцењује континуирано у току семестра и на завршном испиту.
- (2) Оцењивање се врши додјељивањем бодова за сваки облик активности и путем провјере знања у току семестра (обавезне наставне активности) и на завршном испиту, а у складу са ECTS правилима.
- (3) Евиденцију оцењивања води предметни наставник и студентска служба факултета/академије. Предметни наставник је дужан да за сваког појединачног студента води и, након сваког облика оцењивања студената, ажурира евиденцију о томе колико пута и када је студент био обавезан или је пријавио излазак на провјеру знања, а није изашао на провјеру, колико пута и када је студент био обавезан или пријавио излазак на провјеру знања и одустао од полагања и какав резултат је остварио у процесу провјере знања
- (4) Предметни наставник обавезан је на почетку наставе у академској години, упознати студенте са методологијом организације наставе, праћења и оцењивања, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја бодова и начином формирања оцјене.

Члан 32.

- (1) Наставник је студентима дужан јавно саопштити резултате о броју освојених бодова након сваке провјере, као и укупан број бодова које је студент постигао од почетка наставе.
- (2) У структури укупног броја бодова, најмање 50% мора бити предвиђено за обавезне наставне активности у току семестра.
- (3) На захтјев студента, наставник је дужан детаљно обrazложити оцјену његовог рада.
- (4) У оквиру трајања наставног процеса у току сваког семестра (15 седмица наставе), могу се организовати редовне и ванредне провјере знања у виду: тестова, квизова, диктата, конверзације и колоквијума.

Члан 33.

- (1) Студенти су обавезни присуствовати свим провјерама знања.
- (2) Провјере знања студената су јавне.

(3) Провјере из свих облика знања, прихватиће се као кумулативни испит, уколико је постигнути резултат позитиван, након сваке појединачне провјере и износи најмање 51% у укупној вриједности од 100% предвиђеног укупног фонда знања и вјештина.

Члан 34.

(1) Вијеће факултета/академије може, својим актима утврдити ближа правила студирања и специфичности за предмете и додатне услове које студент мора испунити као услов за похађање предавања и полагање испита из појединачних предмета у текућој студијској години.

(2) Акти факултета/академија из става 1. овог члана, не могу бити у супротности са овим правилником и не могу ускраћивати права студентима утврђена овим актом.

Информисање студената

Члан 35.

(1) Упознавање студената са правима и обавезама врши се:

а) објављивањем распореда наставе на почетку семестра на огласној табли и интернет страници факултета/академије,

б) обавјештавањем о резултатима постигнутим на испитима у року 5 (пет) дана од полагања писменог, односно практичног дијела испита, уз безусловну могућност студента да изврши увид у свој писмени рад;

в) објављивањем информација у публикацијама, штампаним информацијама и на интернет страници Универзитета, односно факултета/академије.

(2) О остваривању права студената из става 1. овог члана брину се декан и продекан за наставу факултета/академије.

Права и обавезе наставника у извођењу научно-наставног процеса

Члан 36.

(1) У извођењу научно-наставног процеса наставници имају права и обавезе да:

а) у потпуности држе наставу према распореду наставе и предвиђеном броју часова у складу са наставним планом и програмом,

б) воде евиденцију о присуству студената на настави, обављеним испитима и постигнутом успјеху студената,

в) организују и изводе научно/умјетничко-истраживачки рад,

г) препоруче уџбенике и приручнике за наставни предмет који изводе,

д) редовно одржавају провјере знања студената према распореду, у прописаним роковима и путем утврђених облика провјере знања,

ђ) обављају консултације са студентима у сврху савладавања наставног програма,

е) предлажу усавршавање и преиспитивање програма наставног предмета,

ж) предлажу теме и буду ментори студентима при изради завршног рада,

з) обављају и друге послове утврђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и другим општим актима Универзитета.

(2) Куповина уџбеника предметног наставника не може бити услов за полагање испита.

Испитни рокови

Члан 37.

(1) Испитни рокови су одређени Законом о високом образовању.

(2) Јануарско-фебруарски, јунско-јулски и септембарски испитни рок садржи два термина.

(3) Априлски и октобарски испитни рок садржи један испитни термин, с тим да се октобарски испитни рок мора завршити најкасније до 15. октобра.

(4) При одређивању испитних рокова потребно је обезбиједити да разлика између два термина буде најмање 15 (петнаест) дана.

(5) Високошколска установа може организовати испитне рокове за апсолвенте сваког календарског мјесеца, изузев јула и августа, са по једним испитним термином.

(6) По истеку апсолвентског стажа, студент има право полагати испите уз накнаду трошкова.

Завршни испити

Члан 38.

(1) Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе упознати студенте са начином полагања завршног испита и терминима за његово одржавање.

(2) Завршни испит се у структури бодова може вредновати са највише 50% укупног броја бодова и одржава се у испитним роковима из члана 37. овог правилника.

Члан 39.

(1) Завршном испиту може приступити студент који је задовољио све програмом прописане обавезе, те се благовремено пријавио за полагање тог испита.

(2) Наставним програмом може се прописати да је полагање одређеног испита условљено полагањем једног или више испита из претходног семестра/године студија.

(3) Студент је обавезан испит пријавити електронским путем, најкасније 1 (једну) седмицу пре почетка испитног рока, у оквиру дефинисаног рока за пријаву испита.

(4) Студент је дужан доћи на испит 15 (петнаест) минута пре почетка испита. Предметни наставник је дужан извршити прозивку по испитном записнику и идентификацију студената пре почетка испита, увидом у личну исправу/индекс студента.

(5) Предметни наставник, односно његов сарадник, дужни су упознати студенте да је уношење и кориштење недозвољених помагала на испиту дисциплински кажњиво и елиминисати их са испита уколико користе недозвољена помагала.

Оцјењивање

Члан 40.

(1) Резултате провјере рада и знања студента у току наставе предметни наставник уноси у индекс студента.

(2) Након завршетка наставе и завршног испита, наставник одређује укупан број освојених бодова и формира коначну оцјену за сваког студента. Укупан број освојених бодова и завршну оцјену, наставник уноси у индекс, испитну књигу, испитну пријаву и записник са полагања испита, које доставља студентској служби факултета/академије.

(3) Оцјењивање и вредновање успјеха врши се у складу са Статутом Универзитета, оцјенама од 5 до 10.

(4) Пролазне оцјене су од 6 до 10:

10 - изванредан, остварује се од 91 до 100 бодова;

9 - одличан, остварује се од 81 до 90 бодова;

8 - врло добар, остварује се од 71 до 80 бодова;

7 - добар, остварује се од 61 до 70 бодова;

6 - довољан, остварује се од 51 до 60 бодова;

5 - не задовољава, остварује се од 0 до 50 бодова.

(5) Студент који је приступио испиту и одустао од полагања, оцјењује се оцјеном 5 – одустао/ла од полагања испита.

(6) Студент који није приступио полагању испита евидентира се ознаком – није изашао на испит.

(7) Студент који није положио испит, оцјењује се оцјеном 5 (не задовољава), с тим да се та оцјена не уписује у индекс и матичну књигу студената.

Члан 41.

(1) Испити се полажу у сједишту факултета/академије, а само изузетно и ван сједишта уколико се ради о испиту из наставног предмета чији карактер то захтијева и у случају да факултет/академија по одобрењу Министарства просвјете и културе РС обавља дјелатност високог образовања ван свог сједишта.

(2) Одлуку о полагању испита ван сједиша факултета/академије, у сваком појединачном случају доноси декан, што се детаљније регулише статутима факултета/академије.

Члан 42.

- (1) Испити и сви облици провере знања су јавни. Јавност испита се обезбеђује објављивањем распореда на огласним таблама и интернет страницама факултета/академије.
- (2) Наставник је дужан тражити изузеће од обављања испита уколико постоји нека околност која може довести у сумњу његову непристрасност и објективност.
- (3) Студент може захтјевом тражити изузеће одговорног наставника и полагање испита пред комисијом уколико постоје основане сумње у непристрасност и објективност наставника.
- (4) Одлуку по захтјевима наставника и студента из ставова 2. и 3. овог члана доноси Сенат Универзитета након достављеног мишљења научно-наставног вијећа факултета, односно умјетничко-наставног вијећа академије.
- (5) Облици провере знања могу бити писмени, усмени и практични.
- (6) Уколико се испит организује усмено, наставник треба омогућити свим заинтересованим студентима да присуствују испитивању. Усменом испиту, поред кандидата и испитивача, обавезно присуствује и најмање још једно лице из реда студената, наставника или сарадника.
- (7) Уколико се испит организује писмено, наставник треба упознати студенте којим се помагалима могу користити током испита.
- (8) Писмена или практична провера знања из једног наставног предмета, не може трајати краће од 1 (једног) нити дуже од 3 (три) сата, зависно од сложености наставног предмета. На писменом испиту, предметни наставник мора осигурати примјерену удаљеност између студената, а која уколико је то могуће с обзиром на капацитете ученици подразумијева најмање једно празно мјесто и хоризонтално и вертикално између студената који положу писмени испит. Писмени испит се сматра завршеним након што то објави предметни наставник или предсједник комисије, ако се испит положе комисијски.
- (9) Писмена провера знања врши се на прописно овјереним папирима.
- (10) Уколико је провера знања дефинисана тако да се састоји и из писменог и усменог дијела испита, приликом одређивања термина за писмени и усмени дио испита, мора се водити рачуна да период између писменог и усменог дијела испита не може бити дужи од 7 (седам) дана.

Члан 43.

- (1) Наставник је студентима дужан саопштити резултате усменог завршног испита одмах по одржаном испиту, а потписан записник и пријаве доставити студентској служби, најкасније слједећег радног дана.
- (2) Резултати писменог завршног испита и коначне оцјене објављују се у року од 5 (пет) дана од дана испита, истицањем на огласној табли, односно, интернет страницама факултета/академије. Потписан записник и пријаве наставник је дужан доставити студентској служби, најкасније слједећег радног дана од дана објављивања резултата.
- (3) Уколико је студент оцијењен оцјеном 5 (не задовољава), наставник је дужан, на његов захтјев, упознати га са недостајима рада и омогућити му увид у писмени рад.
- (4) Уколико је испит положило мање од 50% студената који су редовно похађали наставу и полагали завршни испит, наставник је, на захтјев студената, дужан одржати групне консултације са студентима, прије наредног испитног рока.

Члан 44.

- (1) Ако сматра да је оштећен у поступку спровођења и оцењивања испита, или у осталим облицима провере знања, односно да испит није обављен у складу са Законом, Статутом Универзитета и овим правилником, студент има право декану факултета/академије, поднијети приговор на добијену оцјену у року од два дана од дана добијања оцјене.
- (2) Студент је обавезан приговор из става 1. овог члана писмено образложити, навођењем наставног предмета, предметног наставника – испитивача, времена одржавања испита, начина

одржавања испита, испитних питања, запажања у вези са разлогом подношења приговора и имена најмање једног студента који је присуствовао испиту у тренутку настанка разлога за подношење приговора.

(3) Декан факултета/академије обавезан је у року од три дана од пријема приговора, спровести процедуру за утврђивање основаности приговора и донијети рјешење по истом.

(4) Процедура за утврђивање основаности приговора из претходног става подразумијева писмено обавјештавање предметног наставника и најмање једног студента, који су били присутни у тренутку полагања испита подносиоца приговора, о садржају приговора и њихово истовремено писмено изјашњавање по наводима изнесеним у приговору у присуству декана и секретара факултета/академије, уз обавезу упознавања присутних са садржајем изјашњења.

(5) На основу поднесеног приговора и писмених изјава предметног наставника и најмање једног студента из претходног става, декан утврђује основаност приговора. Уколико оцијени да је приговор из става 1. овог члана основан, декан факултета/академије доноси рјешење о понављању испита, са којим треба упознати предметног наставника и студента. Истим рјешењем именује се испитна комисија и утврђује термин понавног испита. У комисију се именују најмање два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се понавља испит и највише један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истој катедри. Наставник (испитивач) с чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник те комисије. Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

(6) У случају из става 5. овог члана, полагање испита пред испитном комисијом обавља се најкасније у року од седам дана од пријема рјешења о понављању испита.

(7) Сваки од чланова комисије оцењује студента. На основу оцјена чланова комисије, утврђује се просјечна оцјена. Просјечна оцјена сматра се коначном.

(8) Записник о току испита и оцјени, комисија доставља студентској служби факултета/академије и предметном наставнику, одмах по обављеном испиту, најкасније наредног радног дана.

Члан 45.

(1) Послије три неуспјела покушаја полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев положе испит пред испитном комисијом коју именује декан факултета/академије.

(2) Неуспјешним покушајем из става 1. овог члана сматра се случај када је студент полагао, али није положио испит.

(3) Неуспјешним покушајем из става 1. овог члана не сматра се случај када студент пријави и не изађе на испит, нити када студент изађе на испит и одустане од полагања.

(4) У случају спријечености предметног наставника да одржи завршни испит, организација и одржавање завршног испита повјерава се комисији коју именује декан факултета/академије.

(5) Комисија из ставова 1. и 4. овог члана има најмање три члана. У комисију се именују најмање два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се организује комисијско полагање испита и највише један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истој катедри. У случају из става 1. овог члана предметни наставник код кога студент не може да положи испит не може бити предсједник те комисије. Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

(6) Сваки од чланова комисије оцењује студента. На основу оцјена чланова комисије, утврђује се просјечна оцјена. Просјечна оцјена сматра се коначном.

(7) Записник о току испита и оцјени и пријаву комисија доставља студентској служби факултета/академије и предметном наставнику, одмах по обављеном испиту, најкасније слједећег радног дана.

Завршни рад

Члан 46.

(1) Наставним планом и програмом може бити предвиђен завршни рад.

- (2) Завршни рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема.
- (3) Завршни рад се израђује у форми и обиму који се утврђује интерним правилима факултета/академије.
- (4) На првом циклусу студија завршни рад се вреднује ECTS бодовима, у складу са лиценцираним наставним планом и програмом.
- (5) Завршним радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.
- (6) Тема завршног рада бира се из предмета које садржи студијски програм.
- (7) Могуће теме завршних радова и чланове комисије предлажу предметни наставници односно ментори. До почетка љетног семестра научно-наставно, односно умјетничко-наставно вијеће на приједлог кatedре, усваја списак тема завршних радова за текућу годину који се објављује на огласној табли и интернет страницама факултета/академије.
- (8) Студенту се може од стране вијећа факултета/академије одобрити тема завршног рада коју самостално предложи, уз претходну консултацију са наставником код којег жели да уради завршни рад. У том случају приликом одобравања теме вијеће факултета/академије именује комисију.

Члан 47.

- (1) Научно-наставно вијеће факултета/умјетничко-наставно вијеће академије формира комисију за одбрану завршног рада.
- (2) Комисија из става 1. овог члана састоји се од три члана (предсједника, ментора и члана).

Члан 48.

- (1) Тему завршног рада студент пријављује на прописаном обрасцу, након одслушаног и овјереног претпоследњег семестра студија.
- (2) Пријаву теме завршног рада потврђује ментор, својим потписом на предвиђеном обрасцу.
- (3) Пријава завршног рада обухвата слједеће податке: радни назив теме, предмет, датум пријаве и потпис ментора.

Члан 49.

У студијској години наставник може преузети, у својству ментора, највише 10 (десет) завршних радова за студијске програме из техничких, биотехничких, природно-математичких и медицинских наука, односно највише 15 завршних радова за студијске програме из друштвених, хуманистичких и умјетничких наука.

Члан 50.

Студент може само једном промијенити тему завршног рада.

Члан 51.

- (1) Завршни рад студент израђује самостално.
- (2) Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем у литературу.

Члан 52.

- (1) Студент формира завршни рад у концепту са свим припадајућим дијеловима. Концепт се предаје наставнику - ментору на увид и преглед. Студент је дужан поступити према упутствима и примједбама наставника - ментора.
- (2) Наставник је дужан прегледати рад и вратити га са коментаром најкасније за дваје седмице од дана предаје рада.

Члан 53.

- (1) Студент предаје 5 (пет) примјерака завршног рада студентској служби факултета/академије. На захтјев факултета/академије, студент предаје и електронску верзију рада.
- (2) Након предаје завршног рада, декан факултета/академије заказује одбрану завршног рада у термину који предложи ментор.
- (3) Подаци о одбрани објављују се на интернет страницама и огласној табли факултета/академије. Од предаје рада до његове одбране мора проћи најмање 5 (пет) дана.

Члан 54.

- (1) Одбрана завршног рада састоји се, у правилу, од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључчака, као и одговора на питања комисије у вези резултата рада и закључчака.
- (2) Ако студент не задовољи на одбрани завршног рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме, у оквиру истог или другог предмета.
- (3) Завршни рад и одбрана оцењују се јединственом оцјеном.
- (4) Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

В ИСПРАВЕ О СТУДИЈАМА

Диплома

Члан 55.

- (1) Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм и испунио све остале обавезе прописане Статутом Универзитета и овим правилником, стиче диплому студија првог циклуса, односно, интегрисаних студија одговарајућег студијског програма.
- (2) Диплома о завршеном првом циклусу студија издаје се у складу са законом.
- (3) Уз диплому из претходног става, студенту се обавезно издаје додатак дипломи.
- (4) Додатак дипломи који садржи вјештине, компетенције и знања носиоца дипломе и друге податке у складу са законом, Статутом Универзитета и другим подзаконским актима.
- (5) Додатак дипломи се израђује ћириличним писмом на српском језику. На захтјев студента, додатак дипломи се израђује латиничним писмом на једном од језика других конститутивних народа БиХ. Додатак дипломи се обавезно израђује и на енглеском језику.
- (6) Диплому о завршеном првом циклусу студија и додатак дипломи потписују ректор Универзитета и декан факултета/академије.
- (7) Диплома се овјерава сувим жигом Универзитета.
- (8) Додатак дипломи овјерава се печатом Универзитета и факултета/академије.

Члан 56.

- (1) Диплома и додатак дипломи се уручују на свечаној промоцији.
- (2) Свечану промоцију студената који су стекли диплому првог циклуса студија обавља декан факултета/академије.

Друге исправе

Члан 57.

На захтјев студента, студенту се издају и друге исправе о подацима о којима се води службена евиденција.

Студентска идентификациона картица

Члан 58.

Универзитет, односно факултет/академија може студенту издати студентску идентификациону картицу као доказ да је лице регистровано као студент Универзитета, а којом му се обезбеђује:

- приступ просторима у којима се одвијају студентски програми Универзитета,
- коришћење библиотека, рачунарских учионица, осим ако нису предвиђена посебна правила регистрације,
- приступ спортским и другим објектима који стоје на располагању Универзитету,
- и за друге активности у оквиру дјелатности Универзитета.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Примјена Правилника

Члан 59.

Овај правилник се примјењују на студенте првог циклуса студија који су уписаны на студијске програме Универзитета у Источном Сарајеву по принципима Болоњске конвенције.

Члан 60.

(1) Студенти уписаны на дипломски студиј, према одредбама Закона о универзитету („Службени гласник Републике Српске“, бр. 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05), могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, до рока утврђеног Законом о високом образовању.

(2) Студенти који не доврше дипломски студиј у року из претходног става, студије могу наставити у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС“ број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16 и 31/18), Статутом Универзитета и овим правилником.

Ступање на снагу

Члан 61.

Ступањем на снагу овог правилника престају да важе Правила студирања на првом циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву број: 01-C-X/12, 01-C-456-XV/12 и 01-C-187-1-XI/16.

Члан 62.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на интернет страници Универзитета.

**Број: 01-C-235-1-XLIX/18
Датум: 12.07.2018. године**

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНата
РЕКТОР**

проф. др Стево Пашалић